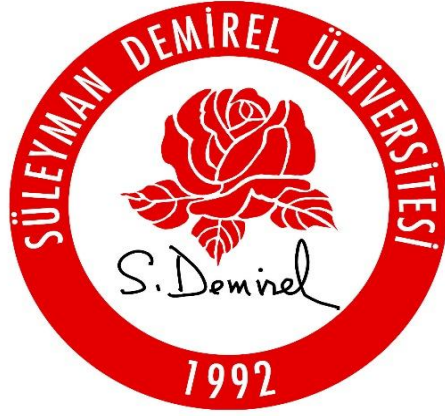

T.C.
Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi
Dönem V
Adli Tıp Ana Bilim Dalı
Staj Kılavuzu

ISPARTA

2019

İçindekiler

Staj Sorumlu Öğretim Üyeleri.....	3
Staj Kuralları	3
Staj Amaç ve Hedefi.....	3
Öğrenim Çıktıları.....	3
Eğitim Ortamı	4
Eğitim Yöntemleri ve Süresi.....	4
Ölçme Değerlendirme Yöntemleri.....	4
Staj Geçme Kriterleri	4
Ders İçeriği, Süresi, Öğrenme Hedefleri ve Öğrenme Düzeyleri	4
Adli ve/veya Psikososyal Durumlar ile ilgili Ders İçeriği ve Öğrenme Hedefi	6
Temel Hekimlik Uygulamaları İçeriği, Öğrenme Hedefleri ve Öğrenme Düzeyleri	7
Staj Programı	8
Staj Öğrenme Kaynakları	8

Staj Sorumlu Öğretim Üyeleri

Prof. Dr. S. Serhat GÜRPINAR

e-mail: serhat.gurpinar@gmail.com

Prof. Dr. Çetin Lütfi BAYDAR

e-mail: sduadlitip@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir YILDIZ

e-mail: kadiryildiz05@yahoo.com

Staj Kuralları

Staj başlangıç saati 09:30'dur.

Otopsi salonunda ve poliklinikte önlük giymek gerekmektedir.

Staj programına uyulması gerekmektedir.

Staj Amaç ve Hedefi

Hekimlik yaşamında sağlık hukuku ile ulusal ve ulusal üstü mevzuat düzenlemelerini bilen, karşılaşacağı adli olgularda nasıl davranması gerektiğini, bilirkişilikle ilgili sorumluluk ve yetkilerini bilen ve uygulayabilen hekimler yetiştirmektir.

Öğrenim Çıktıları

Staj sonunda öğrencilerden

1. Adli bilimlerin neler olduğu, bunların neler ile uğraştığı, bunlar içerisinde Adli Tıp'ın yerinin ne olduğu hakkında bilgi sahibi olunması
2. Hekimlerin yasal sorumluluklarının neler olduğunu ve bilirkişiliğin ne olduğunu, yasal dayanaklarını bilmesi ve uygulayabilmesi
3. Adli raporun ne olduğunu, düzenlenirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bilmesi ve uygulayabilmesi
4. Yaralanmalarla ilgili yasal düzenlemeleri bilmesi
5. Yaraların ayırıcı tanısını yapabilmesi
6. Bölgesel yaralanmalarda meydana gelebilecek lezyonları bilmesi
7. Asfiksi çeşitlerini, nasıl meydana geldiğini, nasıl ölüme sebebiyet verdiğini, hangi asfiksi çeşidinde ne gibi belirtiler beklediğimizi bilmesi
8. Suda bulunan bir cesede yaklaşımı bilmesi
9. Cinsel saldırı ve istismar olgularında yapılması ve yapılmaması gerekenleri, nasıl örnek alınacağını, nasıl muayene yapılacağını öğrenmesi
10. Adli psikiyatrik değerlendirmenin neye göre, nasıl yapıldığını öğrenmesi
11. Ölümün tanısının nasıl konulduğunu, organ transplantasyonu hakkındaki yasal düzenlemeleri, beyin ölümünün, agonin ne olduğunu, bunların yasal açıdan değerlendirilmesinin nasıl yapılması gerektiğini öğrenmesi
12. Ölümün erken ve geç belirtilerini bilmesi
13. Ölüm zamanı hakkında bilgi sahibi olması
14. Çocuk ölümlerinin nasıl meydana geldiği, bu durumlardan nasıl korunabileceği ve çocuk ölümleri ile yetişkin ölümleri arasında yapılması gerekenler açısından farklılıkları bilmesi
15. Ani – doğal - zorlamalı ölümler hakkında bilgi sahibi olması
16. Zehirlenmelerin nasıl meydana gelebileceği, spesifik özelliklerini öğrenmesi
17. İnsan hakları ihlalleri ve işkence olgularının nasıl değerlendirilmesi gerektiğini, bu kapsamda İstanbul Protokolünü bilmesi ve uygulayabilmesi
18. Harici ölü muayenesi ve otopsi işlemlerinin nasıl yapılması gerektiğini, bulguların nasıl değerlendirilmesi gerektiğini öğrenmesi,
19. Vücuttan biyolojik materyal şeklinde kanıt elde edilmesi ve bu kanıtların saklanmasını, laboratuvara gönderilme şekillerini bilmesi beklenmektedir.

Eğitim Ortamı

Derslik: 1
Poliklinik: 1
Otopsi salonu: 1

Eğitim Yöntemleri ve Süresi

Sınıf Dersi: Teorik ve kuramsal didaktik dersler sınıf derslerinde işlenecektir.

Otopsi/ Poliklinik Uygulamaları: Adli Tıp polikliniğine başvuran kişilerin adli süreçlerinin yönetilmesinin gözlemlenmesi ve eğitici eşliğinde rapor yazma vb. uygulamaların yapılması sağlanacaktır.

Rol oynama: Adli süreç yönetiminde hasta hekim ilişkileri, etik uygulamalar, adli olay çözümleme, rapor yazma vb. uygulamaların çeşitli rol oynama etkinlikleri ile pekiştirilmesi ve geribildirimlerle öğrenenlerin derin öğrenme becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir.

Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

Ölçme-Değerlendirme Yöntemleri	
Summatif ÖÇD	
Yazılı Sınav	Çoktan seçmeli yazılı sınav
Sözlü Sınav	Adli rapor uygulama sınavı ve sözlü sınav
Biçimlendirici ÖÇD	
	Adli Rapor (Tramatoloji, Cinsel saldırı ve istismar vb vakalara yönelik)
	Ölü Muayene Raporu
	Rol-oynama etkinlikleri sonrasında öğrencilere geribildirim verilmektedir.

Staj Geçme Kriterleri

Yazılı sınavın %60'ı ve sözlü sınavın %40'ı alındığında 100 üzerinden 60 alınması staj geçmek için gereklidir.

Ders İçeriği, Süresi, Öğrenme Hedefleri ve Öğrenme Düzeyleri

Staj Eğitim Programında Yer alan Semptomlar Listesi	Staj Eğitim Programında Yer Alan Çekirdek Hastalık Listesi	Semptom Ve Klinik Durumların Anlatıldığı Ders Başlığı-Süresi	İlgili Dersin Öğrenme Hedefi	Öğrenme Düzeyi *	SORUMLU ÖĞRETİM ÜYESİ
		Adli Bilimler İçerisinde Adli Tıbbın Yeri (2 saat)	Adli Tıp bilim dalının adli bilimler içerisindeki yeri ve önemini tartışabilmeli	-----	S.S.GÜRPINAR
		Hekimlerin Yasal Sorumlulukları ve Bilirkişilik, Sağlık Hukuku (1 saat)	Hekimin yasal sorumluluklarını bilmeli ve tıbbi uygulama hataları ile komplikasyon arasındaki farkları ayırt edebilmeli ayrıca bilgisine başvuru bilirkişilik makamı ile ilgili hukuki sorumluluklarının ve sınırlarının farkında olarak gerekli belgeleri	-----	S.S.GÜRPINAR

			düzenlemenin önemini kavramalı, sağlık hukukunu tartışabilmeli, hekim ve hasta haklarını farkına varabilmeli		
		Adli Rapor ve Defin Ruhsatı Düzenleme (2 saat)	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda adli rapor düzenlemenin önemini kavrayabilmeli		S.S.GÜRPINAR
		Yaralama Eylemleri ile İlgili Adli Tıp Terminolojisi	Yara tanımlamasını doğru ve eksiksiz yapabilmek ve raporu bildirebilmek için gerekli adli tıp terminolojisine hakim olabilmeli		A. YILDIZ
		Yaralar (3 saat)	Yara tanımlamasını doğru ve eksiksiz yapabilmenin ve adli raporunu düzenleyebilmenin önemini ve gerekliliklerini sayabilmeli		A. YILDIZ
		Asfiksiler (2 saat)	Adli nitelikteki asfiksi olgularında olay yeri inceleme, adli ölü muayenesi yapabilme bilgi ve becerisinin kazandırılması		A. YILDIZ
		Cinsel Suçlar (2 saat)	Karşılaştığı karmaşık olmayan olgularda cinsel suçlar ile ilgili yükümlülüklerini tartışabilmeli		S.S.GÜRPINAR
		Adli Psikiyatri (2 saat)	Adli Psikiyatrinin çalışma alanlarını ve önemini tartışabilmeli		A. YILDIZ
		Ölümün Tanısı, Beyin Ölümü, Agoni (2 saat)	Ölümleri adli ve adli olmayan ölüm olarak ayırt edebilmeli, beyin ölümü tanısı koyabilmeli, agoni tanımlayabilmeli, adli olmayan ölü muayenesini yapabilmeli, raporlayabilmeli ve defin ruhsatı düzenleyebilmeli		Ç.L. BAYDAR
		Ölümün erken ve geç belirtileri, Ani Doğal Ölümler (2 saat)	Ölümün erken ve geç belirtilerini sayabilmeli, ani ve doğal ölümleri tanımlayabilmeli		Ç.L. BAYDAR
		Adli Toksikoloji (2 saat)	Uyutucu, uyuşturucu, uyarıcı ve diğer toksik maddelerin vücut üzerindeki etkilerini ve ölüm mekanizmalarını		A. YILDIZ

			bilmeli ve toksikolojik inceleme amacıyla yaşayan kişilerden ve cesetlerden örnek alma, saklama ve transferi hakkında bilgi, beceri sahibi olmalı		
		İnsan Hakları İhlalleri, İşkence, İstanbul Protokolü (2 saat)	İnsan hakları ihlalleri ve işkenceyi tanımlayabilmeli ve İstanbul Protokolünün adli tıp içerisindeki yeri ve önemini tartışabilmeli ve kullanım alanlarını sayabilmeli		S.S.GÜRPINAR
		Aile İçi Şiddet (2 saat)	Şiddet olgularına yaklaşımı, muayene ve raporlayabilmek için dikkat edilmesi gerekenleri ve gerekli bildirimleri yapabilmek için dikkat edilmesi gerekenleri bilmeli ve önemini kavramalı		Ç.L. BAYDAR
		Adli Otopsi	Adli otopsinin yapılma nedenlerini açıklayabilmeli ve otopsinin başlıca özelliklerini sayabilmeli		Ç.L. BAYDAR
		Olay Yeri İnceleme ve biyolojik materyal alma	Karmaşık olmayan sık görülen olaylarda inceleme yapabilmeli ve gerekli örnekleri alabilmeli		A. YILDIZ

*Staj Sonunda Öğrenciler;

A	Acil durumu tanımlayarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak, uzmana yönlendirebilmeli
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli
İ	Birinci basamak şartlarında uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli

Adli ve/veya Psikososyal Durumlar ile ilgili Ders İçeriği ve Öğrenme Hedefi

Adli ve / veya Psikososyal Durumlar		Öğrenme Hedefi
1	Asfiksi	Adli nitelikteki asfiksi olgularında olay yeri inceleme, adli ölü muayenesi yapabilme bilgi ve becerisinin kazandırılması
2	Hukuki durumlar / sorumluluklar	Başvuran kişilerin toplumsal sözleşmelere katılmasına engel nitelikte bir akıl hastalıklarının bulunup bulunmadığının tespit edebilmeli
3	İntihar (Düşüncesi, girişimi) / Kendine zarar verme	Adli ölü muayenesinde intihar orjinli ölümleri ayırt edebilmeli
4	İhmal ve istismar (Çocuk, yaşlı, engelli, incinebilir gruplar)	İhmal ve istismara uğramış çocuk ve yetişkinlerin muayenesini yapabilmeli ve adli raporunu tutabilmeli
5	Kazalar (Ev-iş-trafik kazaları, elektrik vs) ve Korozif madde maruziyeti	Kaza orjinli yaralanmalarda yaraların niteliklerini ayrıntılı tanımlayabilmeli ve adli raporunu tutabilmeli

6	Ölüm	Otopsi konusunda bilgi sahibi olabilmeli ve adli ölü muayenesini yapabilmeli ve raporlayabilmeli ayrıca defin ruhsatı düzenleyebilmeli
7	Şiddet (Aile içi şiddet, çocuğa, kadına, sağlık personeline yönelik şiddet, iş yerinde şiddet, mobing)	Şiddet olgularına yaklaşım, muayene ve raporlayabilmeli ve gerekli bildirimleri yapabilmeli
8	Risk yönetimi ve malpraktis	Hekimin yasal sorumluluklarını bilmeli ve tıbbi uygulama hataları ile komplikasyon arasındaki farkları ayırt edebilmeli
9	Yaralar ve yaralanmalar	Yara tanımlamasını doğru ve eksiksiz yapabilmeli ve adli raporunu düzenleyebilmeli
10	Maluliyet	Maluliyet raporu düzenlemenin önemini bilmeli ve sorumluluklarını farkında olmalı
11	Adli Toksikoloji	Uyutucu, uyuşturucu, uyarıcı ve diğer toksik maddelerin vücut üzerindeki etkilerini ve ölüm mekanizmalarını bilmeli ve toksikolojik inceleme amacıyla yaşayan kişilerden ve cesetlerden örnek alma, saklama ve transferi hakkında bilgi, beceri sahibi olmalı

Temel Hekimlik Uygulamaları İçeriği, Öğrenme Hedefleri ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik uygulamaları		Öğrenme Düzeyi**	Öğrenme Hedefi	Öğretim üyesi
1	Adli Otopsi	1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar	Tüm Öğretim Üyeleri
2	Olay Yeri İnceleme ve biyolojik materyal alma	3	Karmaşık olmayan sık görülen olaylarda inceleme yapabilmeli ve gerekli örnekleri alabilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
3	Adli Rapor hazırlayabilme/bildirim yapabilme	3	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda adli rapor düzenleyebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
4	Adli olgu muayenesi	3	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda adli olgu muayenesi yapabilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
5	Ölü muayenesi	3	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda ölü muayenesi yapabilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
6	Aydınlatma ve onam alabilme	4	Karşılaştığı tüm durumlarda kişilere gerekli aydınlatmayı yapabilmeli ve onam alabilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
7	Defin Ruhsatı/ ölüm belgesi Düzenleme	4	Ölümlerde adli ve adli olmayan durumları ayırt edebilmeli ve adli olmayan olgulara ölüm belgesi düzenleyebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
8	Tedaviyi red belgesi hazırlayabilme	4	Tedavi ve müdahaleyi red eden kişilere tedaviyi red belgesi düzenleyebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
9	Hukuki ehliyeti belirleyebilme	3	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda hukuki ehliyeti belirleyebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
10	İntihar riskini değerlendirebilmeli	2	Acil durumlarda (cinsel saldırı, istismar vb) intihar riskini değerlendirebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri

11	Tıp uygulamalarında etik sorunları çözümlenebilme	3	Karmaşık olmayan sık görülen olgularda aile içi şiddet, cinsel saldırılarda muayene reddi vb durumlarda biyoetik kurallara uygun olarak sorunları çözümlenebilmeli	Tüm Öğretim Üyeleri
----	---	---	--	---------------------

** Öğrenme Düzeyi Açıklama

1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar
2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı* yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı* yapar
* Ön değerlendirmeyi / değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını / toplumu bilgilendirir.	

Staj Programı

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi resmi internet sitesinde ilan edilmektedir.

<http://tip.sdu.edu.tr/tr/egitim-rehberi/2018-2019-ders-programi-10121s.html>

Staj Öğrenme Kaynakları

- 1- Prof. Dr. Halis TOKGÖZ (Ed.) Adli Tıp ve Adli Bilimler, Akademisyen Kitabevi, 2019.
- 2- Prof. Dr. Sermet KOÇ, Yrd. Doç. Dr. Muhammet CAN, Birinci basamakta adli tıp kitabı, İstanbul Tabip Odası, 2011.